

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060207

DOM
2016-01-28
Stockholm

Mål nr
F 5658-15

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2015-06-01 i mål nr F 5712-14,
se bilaga A

KLAGANDE

P W

Ombud: Advokat N L
Setterwalls Advokatbyrå AB

MOTPARTER

1. Länsstyrelsen i Västmanlands län
721 86 Västerås

2. K-I A

3. Ennora Sommarstugeförening

4. K H

5. H S

6. L S

SAKEN

Fastighetsreglering berörande X, Y och Z i Fagersta kommun (Lantmäteriets
ärende nr U13289)

Dok.Id 1249900

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen upphäver mark- och miljödomstolens dom och fastställer Lantmäteriets beslut den 23 september 2014 (ärende nr U13289).

2. Mark- och miljööverdomstolen avslår P Ws yrkanden om ersättning för rättegångskostnader i mark- och miljödomstolen samt Mark- och miljööverdomstolen.

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

P W har yrkat att mark- och miljödomstolens dom ska upphävas och Lantmäteriets beslut fastställs. Han har vidare yrkat ersättning för sina rättegångskostnader i mark- och miljödomstolen och Mark- och miljööverdomstolen.

Länsstyrelsen i Västmanlands län (länsstyrelsen) har yrkat att överklagandet ska avslås och har motsatt sig **P Ws** yrkande om ersättning för rättegångskostnader.

Ennora Sommarstugeförening har medgett bifall till överklagandet.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

P W har vidhållit det han har anfört i mark- och miljödomstolen angående varför det är lämpligt att hans fastighet får del i fiskerätten och tillagt i huvudsak följande.

Det är ont om praxis vad gäller tillämpningen av 3 kap. 8 § första stycket fastighetsbildningslagen (1970:988), FBL. Lantmäterimyndigheten har utrett frågan och funnit att det är uppenbart att någon olägenhet för fisket inte kan uppstå i detta fall. Inte heller övriga parter i målet har motsatt sig överföringen eller framfört någon omständighet som kan tyda på att delningen kan innebära olägenhet. Länsstyrelsens argument har mycket lite med de faktiska omständigheterna i det aktuella fallet att göra och synes utgå från att all uppdelning till förmån för privat fiskerätt är till förfång. Mot bakgrund av de generella argument som länsstyrelsen framfört är den bevisbördan som mark- och miljödomstolen lagt på Lantmäterimyndigheten alltför betungande och innebär orimliga kostnader för utredningar i enkla fastighetsbildningsärenden. Det finns inte några konkreta skäl till att avslå ansökan i detta fall. Det är inte korrekt att fiskerätten kan utnyttjas obegränsat. Samfällt fiskevatten får nyttjas för husbehov så länge förvaltningen inte beslutar annat. Den fisk som kan åtgå för husbehov måste rimligen i sammanhanget ses som högst marginell. Ett bifall till åtgärden innebär inte heller att det är fritt fram för andra delningar, utan även dessa ska prövas.

Länsstyrelsen har vidhållit det myndigheten har anfört tidigare och tillagt i huvudsak följande.

Det är inte möjligt att kvantifiera den aktuella åtgärdens betydelse för fiskevården då det inte går att förutse hur P W kommer att bedriva fiske och agera i förvaltningen av fisket. Det finns inte några begränsningar i fångstuttaget varför redan en liten överföring medför olägenhet av betydelse för fiskevården. Resonemangen blir därför av nöden generella och det är då inte relevant att diskutera eventuella fångststorlekar. Även förvaltningen försvåras då det saknas begränsningar i fångstuttaget vilket tillför en ytterligare osäkerhetsfaktor.

I fiskerättskommitténs förslag till ny fiskelag (SOU 1947:47), som förarbetena till fastighetsbildningslagen hänvisar till, fastslås bl.a. följande: ”Genom att fiskerätten sålunda splittrats på många händer, ha missförhållandena uppkommit, vilka medfört krav på större återhållsamhet med avseende på möjligheterna att genom avstyckningsförrättning kunna dela fiskerätten” (s. 311). Vidare står i utredningen följande: ”Ur fiskevårdssynpunkt har sålunda anförts, att de fiskeberättigades talrikhet lett till att den enskilde delägaren förlorat intresse för att vidta fiskevårdande åtgärder, av vilka han endast har osäkra utsikter att själv få någon nytta. Därjämte har framhållits hurusom konkurrensen ofta medfört utarmning av fiskbeståndet, i det att var och en fiskat så mycket han kunnat komma åt, utan att bekymra sig om återväxten eller om de andra delägarnas intressen” (s. 312). Även själva delningen i sig medför således olägenhet för fiskevården vilket har legat till grund för bestämmelsen om restriktivitet med delning av fiske enligt 3 kap. 8 § FBL. Länsstyrelsen har aldrig förordat ett totalförbud men anser alltså att aktuellt ärende innebär men för fiskevården då antalet fiskerättsägare ökar. Ett bifall till ansökan kommer de facto omöjliggöra avslag i ärenden om delning av fiskerätt och det skulle bli fritt fram för att dela fiskerätter. Då fiskerätter är eftertraktade skulle resultatet medföra synnerliga svårigheter för fiskevården i riket. Stamfastigheten kan i detta fall styckas i ytterligare nio lika stora fiskerätter som kan brukas efter ägarens behag. Det har inte påståtts att åtgärden är nödvändig för att möjliggöra en annars angelägen ändring i fastighetsbildningen.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Enligt 4 kap. 25 § FBL ska lantmäterimyndigheten utreda förutsättningarna för fastighetsbildning. Lantmäterimyndigheten ska alltså sörja för att en fullständig utredning förebringas beträffande förutsättningarna för fastighetsbildningens genomförande. Utifrån den utredning som finns i målet ska lantmäterimyndigheten göra en bedömning av om fastighetsbildning kan ske. Bestämmelsen innebär ingen bevisbörderegulering utan är ett uttryck för att en officialutredning ska ske genom myndighetens försorg.

Frågan i målet är om den sökta överföringen av andel i fiskesamfälligheten Z innebär en sådan uppdelning av fisket som medför olägenhet av någon betydelse för fiskevården och därför inte kan tillåtas enligt 3 kap. 8 § FBL.

Den aktuella bestämmelsen tillkom ursprungligen i analogi med en motsvarande bestämmelse om förbud mot uppdelning av skog på ett sätt som påtagligt försämrar möjligheterna att ekonomiskt utnyttja skogen och syftar till att förebygga att fiske genom avstyckning delas upp i alltför många andelar. Det ansågs att delning av fiskerätten borde undvikas även på grund av att den gav möjlighet till kringgående av reglerna om förbud mot upplåtelse av samfällt fiske utan de flesta övriga delägarnas samtycke (SOU 1947:47 s. 313 och 315). I förarbetena anges i övrigt bl.a. följande:

Ur fiskevårdssynpunkt har sålunda anförts, att de fiskeberättigades talrikhet lett till att den enskilde delägaren förlorat intresse för att vidta fiskevårdande åtgärder, av vilka han endast har osäkra utsikter att själv få någon nytta. Därjämte har framhållits hurusom konkurrensen ofta medfört utarmning av fiskbeståndet, i det att var och en fiskat så mycket han kunnat komma åt, utan att bekymra sig om återväxten eller om de andra delägarnas intressen. Ur rättvisesynpunkt har anmärkts att de som har små andelar i vattnet i praktiken har kunnat utnyttja sin fiskerätt i långt högre grad än storleken av deras andel berättigat dem till; särskilt stötande syntes detta vara, där de större andelarna tillhörde jordbruksfastigheter, för vilka fiskerätten utgjorde tillgång av vikt med hänsyn till deras fortbestånd som självständiga brukningsenheter, medan de mindre andelarna i fiskevattnet tillhörde personer bosatta å annan ort (A.a. s. 312).

Det kan även noteras att ett förslag till uppmjukning i fråga om överföring av andel i fisket till jordbruksfastigheter med otillräcklig tillgång till fiske har avstyrkts med hänsyn till att fiskets betydelse för jordbruket redan då bedömdes starkt ha avtagit (prop. 1969:128 del B, s. 162 ff).

Den aktuella åtgärden syftar till att skapa en fiskerätt för en jordbruksfastighet som saknar egen sådan rättighet trots en relativt lång strandlinje mot det vattenområde i sjön Åmanningen som hör till Z. En uppmjukning av bestämmelsen till förmån för en sådan jordbruksfastighet har visserligen uttryckligen avfärdats i förarbetena. Enligt Mark- och miljööverdomstolen bör dock beaktas att det som vid bestämmelsens tillkomst ansågs stötande ur rättvisesynpunkt var en omfattande överföring av små andelar i fisket till fastighetsägare bosatta på annan ort på bekostnad av jordbruksfastigheter. Den nu aktuella åtgärden kan inte ses som ett led i en påbörjad exploatering för sommarboende och någon ytterligare överföring och delning av fisket inom fiskesamfälligheten av liknande skäl är knappast aktuell (jfr NJA 1963 s. 170). Mark- och miljööverdomstolen anser inte, mot denna bakgrund, att överföringen och att det tillkommer en delägare i detta fall kan anses medföra att förvaltningen av fisket i sjön försvåras i någon betydande mån. Varken Åmanningens fiskevårdsområdesförening eller övriga delägare i Ennora fiskesamfällighet har haft någon invändning mot åtgärden.

Sammantaget har det genom utredningen inte framkommit att den aktuella åtgärden innebär någon olägenhet av betydelse för fiskevården. Det har inte heller i övrigt framkommit något hinder mot fastighetsreglering. Mark- och miljödomstolens dom ska därför upphävas och Lantmäteriets beslut fastställas.

P W har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader i mark-och miljödomstolen samt Mark- och miljööverdomstolen.

Ersättning för rättegångskostnader i ett fastighetsbildningsmål mot företrädare för allmänt intresse ska enligt 16 kap. 14 § fjärde stycket FBL tillerkännas endast om det finns synnerliga skäl. Synnerliga skäl innebär ett högt krav för att avsteg ska kunna göras från huvudregeln att ersättning inte ska utgå (jfr Mark- och miljööverdomstolens

avgörande den 3 juli 2015 i mål F nr 1363-15). Mark- och miljööverdomstolen finner inte att det finns några synnerliga skäl i detta fall. P Ws yrkanden i den delen ska således avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Per Sundberg, tekniska rådet Jan Gustafsson, hovrättsrådet Margaretha Gistorp, referent, och tf. hovrättsassessorn Solmaz Fadai Vikström.

Föredragande har varit Helen Agah.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2015-06-01
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr F 5712-14

KLAGANDE

Länsstyrelsen i Västmanlands län
721 86 Västerås

ÖVERKLAGAT BESLUT

Lantmäteriets beslut den 23 september 2014 i ärende nr U13289

SAKEN

Fastighetsreglering berörande Fagersta X, Y och Z

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen upphäver Lantmäteriets samtliga beslut utom beslutet om fördelning av förrättningskostnad och ställer in förrättningen.

Dok.Id 395974

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka Strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 00 E-post: mmd.nacka@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:30-16:00 -

BAKGRUND

Den 14 april 2014 avslutade Lantmäteriet (LM) en förrättning i vilken LM beviljade överföring av en andel i fiskesamfälligheten Z i Fagersta kommun

Efter överklagande av länsstyrelsen beslutade mark- och miljödomstolen den 27 juni 2014 att undanröja samtliga beslut och återförvisa förrättningen till LM för förnyad handläggning.

Efter att ha fortsatt handläggningen avslutade LM förrättningen den 23 september 2014, varvid LM beslutade på samma sätt som i det tidigare beslutet, nämligen att bevilja överföring av en andel i fiskesamfälligheten Z från X till Y i Fagersta kommun. Fastighetsbildningsbeslutet innebär att X genom fastighetsreglering skulle avstå 6 procentandelar av sitt innehav om 57,83 procent. Fiskesamfälligheten Z omfattar en del av sjön Åmänningen (224 ha av totalt 2260 ha).

YRKANDEN M.M.

Länsstyrelsen i Västmanlands län har överklagat LM:s fastighetsbildningsbeslut och yrkat att LM:s beslut ska upphävas och fiskerätten behållas intakt.

Till stöd för sitt yrkande har länsstyrelsen anfört bl.a. följande.

LM har inte visat att det handlar om en sådan angelägen ändring i fastighetsindelningen som enligt 3 kap. 8 § fastighetsbildningslagen (1970:988), FBL, krävs för delning av fiskerätt. Den tänkta delningen medför olägenhet för fiskevården. Både yrkesfiske och fritidsfiske påverkas.

LM har bedömt att beslutet inte medför skadlig delning och att fastighetsbildningen inte medför olägenhet av betydelse för fiskevården. LM gör själv en bedömning av hur stort ett husbehovsfiske bör vara. Det är märkligt att LM anser sig vara en expertmyndighet inom fiskeområdet. Detta trots att det står i LM:s handbok från år 2013 att vid bedömningen av huruvida fiskevården skadas, samrådet med fiskerikonsulenten vid länsstyrelsen utgör ett viktigt beslutsunderlag. LM har helt frångått

det som Länsstyrelsens fiskerikonsulent skrivit i ärendet. Länsstyrelsens bedömning är att den föreslagna delningen är skadlig för fiskevården.

Det huvudskäl som länsstyrelsen har anfört till att den föreslagna delningen av fiske medför olägenhet för fiskevården är att då fiskerättsägarförhållandena i Västmanland redan är mycket splittrade och de enskilda fiskerättsägarna har stor rådighet över fisket i de enskilda fiskevattnen, så försvåras en ändamålsenlig förvaltning av fisket om fiskerätterna splittras än mer. Detta skäl kvarstår.

Frågan om storleken på fiskerätten är en bifråga i sammanhanget, även om en delning i adekvata brukningsenheter i de enskilda fallen skulle kunna minska den olägenhet som delningen medför. Detta styrks även av den e-postkonversation som sökanden P W har haft med Lantmäteriets Susanne Öjesund den 4 september 2014. I detta e-postmeddelande skriver sökanden följande. "Andelens storlek vad gäller husbehovsfiske reglerar inte i sig hur man får nyttja en samfällighet och allmänning. Redan en liten andel ger rätt till husbehov. Sedan är det förutsättningarna på gården som avgör husbehovets storlek. I byggningsbalken 10:1 och 16:1 finns regler från 1734-års lag som fortfarande är gällande. Dessa regler i byggningsbalken ger rätt att nyttja samfällighet och allmänning för att ta torv, näver, ved, timmer, gårdsel, löv, fisk och annat som till hus och gård tarvas. "

Det som sökanden skriver i sitt meddelande till LM visar med all tydlighet på den olägenhet delning av fiskerätt medför för fiskevården. Genom avstyckning av fiske kan fisket nyttjas utan restriktioner och risken blir överhängande för att det överutnyttjas och fiskevården åsidosätts. Särskilt allvarligt är detta då små fiskerätter, av det slag som nu LM beslutat om, styckas av. Detta eftersom det i en förlängning kan leda till en stor mängd fiskerättsägare som var och en kan fiska hur mycket de vill. Enbart stamfastigheten X skulle kunna delas i över nio lika stora delar som den LM beslutat tillföra Y.

En delning av fiskerätten medför även att fler fiskerättsägare ska delta i förvaltningen av skifteslaget och fiskevårdsområdet. Att fler ska delta och enas i beslut om fiskeförvaltningen är till förfång för fiskevården.

Ägaren av Y, **P W**, har motsatt sig ändring av det överklagade beslutet. Han har till stöd för sin inställning yttrat bl.a. följande.

Frågan är om det uppstår olägenhet av betydelse för fiskevården. För att så ska vara fallet krävs att det i förrättningen redovisas omständigheter till stöd för detta. Avslag ska alltså kunna motiveras.

En bärande fråga är vad som menas med fiskevård.

Redan 1950 genomfördes i samband med tillkomsten av den nya fiskerättslagstiftningen en ändring i 19 kap 12 § JDL i syfte att förebygga att fiske skulle genom avstyckning uppdelas i alltför många andelar. Till grund för lagändringen låg ett av fiskerättsakkunniga avgivet förslag. Bestämmelserna i 8 kap. 3 § första stycket FBL bygger på regleringen i nämnda lagrum.

I propositionen till FBL lämnade fastighetskommittén ett förslag till hur fiskevården bör anges: "En sammanfattande benämning på alla åtgärder som är ägnade att främja tillkomsten av ett rikt och allsidigt sammansatt fiskbestånd och ett i vidaste mening ändamålsenligt utnyttjande av fisket" (prop. 1969:128 s. 165). Denna definition kom dock inte med i lagen utan återfinns enbart i förarbetena.

I 1 § lagen om fiskevårdsområden anges: "Med fiskevård enligt första stycket avses åtgärder till skydd och stöd för fisk samt vattenlevande blöt- och kräftdjur". 1 § i denna lag ger goda förutsättningar att samordna enskilt fiske. Där anges att i syfte att samordna fisket och fiskevården och främja fiskerättsägarnas gemensamma intressen kan, enligt denna lag, fiske som tillhör eller utgör två eller flera fastigheter sammanföras till ett fiskevårdsområde och fiskerättsägarna inom detta bilda en fiskevårdsområdesförening.

I förarbetena till lagen om fiskevårdsområden finns några uppräknade exempel på vad fiskevård kan vara: "Insatser för att bevara hotade fiskarter, utsättning av fisk, återställande eller förbättrande av vattenmiljö, regler för fiskets bedrivande, fisketillsyn och åtgärder som främjar den biologiska mångfalden" (prop. 2009/10:227 sid. 21). Vidare anges att en bra fiskevård fås genom att göra en allsidig fångst av fiskarterna och att allmänhetens fiske är en del i god fiskevård.

3 kap. 8 § FBL finns som tidigare sagts till för att fiskevården inte ska skadas. När en förrättning som angår denna lagregel uppkommer ska LM enligt 4 kap. 25 § FBL vid behov, samråda med de myndigheter som berörs. Vid en fastighetsbildningsåtgärd där man prövar 3 kap. 8 § FBL är det länsstyrelsen som LM bör samråda med som ansvarig myndighet för fiskevården. Prövningen som är bred ska dock göras av LM.

I bedömningen av huruvida uppdelningen är skadlig eller ej, kan andelar uppskattas. En andel kan till exempel vara hur många kilo fisk som motsvarar ett husbehov utan att fisket överutnyttjas. En uppdelning som ger mindre andelar än det som täcker husbehovet skulle kunna vara ett exempel på skadlig uppdelning för fiskevården. En viss minsta andel bör alltså finnas kvar som inte kan uppdelas (storleken på andelen är olika beroende på fiskart).

Nyttjandet av samfällt fiske styrs, som tidigare framhållits, av reglerna i Byggningsbalken och lagen om förvaltning av samfälligheter. Därtill kommer lagen om fiskevårdsområden. Så länge det inte finns en föreningsbildning och förvaltningsbeslut, nyttjas fisket utifrån vars och ens delägars husbehov. Därmed kan inte en liten andel i sig innebära skadlig uppdelning. Nyttjandet blir husbehov eller så sker upplåtelser för gemensam räkning. Göta hovrätts dom 2006-08-25, Ö 2702-04, är alltså i den delen fel. Storleken på andelstalet får sålunda endast betydelse i fråga om beslut och ekonomiskt utfall vid upplåtelse för gemensam räkning.

Det är ont om rättpraxis och mer vägledning finns inte än att det ska, av den som tillämpar lagregeln i fråga, kunna visas i motiveringen att fisket i det specifika fallet skulle "splittras i någon nämnvärd grad" och att detta eller någon annan omständighet faktiskt innebär att fiskevården skadas i en omfattning av betydelse. Förarbetena ger samma besked.

LM har i detta fall haft samråd med länsstyrelsen men inte gått på den linje som länsstyrelsen förespråkat. LM har haft fog för detta då länsstyrelsens yttrande inte på något vis ger besked om några omständigheter som medför att aktuell ökning av antalet fastigheter med fiskerätt i sjön skulle medföra en olägenhet av betydelse för fiskevården.

Länsstyrelsens första yttrande 2013-12-12 ger inga besked om skadlig uppdelning i det enskilda fallet. Yttrandet kan knappast läsas på annat sätt än att länsstyrelsens tjänstemän uttalar sig värdemässigt om sin egen inställning och ger uttryck för en generell negativ inställning till den privata fiskerätten och att denna inte ska utökas. Denna värdering stämmer inte överens med den grund lagstiftningen vilar på. Fiskerätt följer enligt gammal rättstradition med äganderätten och 3 kap. 8 § FBL handlar bara om att denna äganderätt inte ska bli alltför uppsplittrad. Detta besked från länsstyrelsen är inget svar på lantmätarens förfrågan och ger heller inget som helst besked för den prövning som ska ske enligt FBL 3 kap. 8 §.

I länsstyrelsens första överklagande ger länsstyrelsen ett mera underbyggt besked. Detta bygger dock på fiskemängden för den andel som är aktuell och länsstyrelsen beräknar felaktigt fångsten i förhållande till andelstalets storlek. Inte heller dessa besked från länsstyrelsen visar på någon skadlig uppdelning.

Länsstyrelsen har i det senaste överklagandet ändrat sig och tror nu på att den aktuella fiskerätten ger ett fiske för husbehov. Tidigare argument faller då och nu framför istället länsstyrelsen att i sådant fall att alla andelsägare oavsett andelstalets storlek får fiska för husbehov så föreligger en mycket stor risk för kommande uppsplittring av fisket. Detta är inte riktigt därför att även övriga lämplighetsvillkor i FBL 3 kap. ingår i en prövning vid fastighetsbildning. Någon fiskerätt tillkommande avstyckade fastigheter för boende torde därmed knappast komma ifråga. Vidare är det ju så att 8 § skyddar mot detta i det enskilda fallet. Länsstyrelsen ger emellertid inte heller denna gång några som helst besked om faktiska omständigheter som vid en prövning kan utgöra stöd för att fisket genom fastighetsbildningen har uppdelats på sätt som medför olägenhet av någon betydelse för fiskevården. Det finns inga besked som säger annat än att fisket för nu aktuell andel kan bedrivas utan att det uppstår skadlig påverkan av betydelse.

LM:s bedömning är riktig.

Det är naturligt och följer svensk rättstradition och de grunder på vilka laga skiftesförrättningar genomförts, att jordbruksfastigheter ska ha del i byns samfällda fiske. För Ennora gäller att antalet sådana fastigheter minskat genom struktur-

rationalisering. Att hans fastighet nu tillkommer får absolut ingen skadlig inverkan. Fisken i sjön räcker väl till. Det finns också ett fiskevårdsområde, FVO, för sjön. Tvärtom är det för fisket en fördel att han som bor invid sjön som delaktig i fisket kan vara behjälplig med att ha viss kontroll för att hindra tjuvfiske.

Det finns ingen opinion mot att hans fastighet får andel i det samfällda fisket.

Åmänningens FVO har tillfrågats om det finns något att invända mot en fastighetsreglering enligt LM:s beslut. O O, som är ordförande i Åmänningens FVO, har tagit upp frågan på ett styrelsemöte och meddelat att man från fiskevårdsområdet inte har något emot en sådan fastighetsreglering eller att det skulle påverka fritidsfisket negativt på något sätt.

Det finns en licens för yrkesfiske i Åmänningen som innehas av P B. Han har pratat med P B om han har något emot en fastighetsreglering enligt LM:s beslut. Det har han inte och han säger sig inte kunna förstå hur det skulle kunna påverka hans yrkesfiske negativt. Han säger även att det går bra att kontakta honom vidare i frågan om det behövs.

För stöd av advokaten N L vid Setterwalls att utföra denna talan yrkas ersättning från motparten för rättegångskostnader med 10 000 kr jämte moms för kostnader för dennes arbete.

Även ägaren av Q, **Ennora sommarstugeförening**, har yttrat sig i målet och meddelat dels att den inte har något att invända mot LM:s beslut, dels att den problematik som länsstyrelsen utvecklat i sitt överklagande inte är något som känns igen från den verkliga situationen för fisket på Åmänningen.

DOMSKÄL*Handläggning*

Mark- och miljödomstolen avgör målet utan att hålla sammanträde, med stöd av 16 kap. 8 § första stycket fastighetsbildningslagen (1970:988), FBL.

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 3 kap. 8 § första stycket FBL får fiske inte uppdelas genom fastighetsbildning på sätt som medför olägenhet av någon betydelse för fiskevården. Uppdelning får dock ske, om den är nödvändig för att möjliggöra en eljest angelägen ändring i fastighetsindelningen och inte medför avsevärd olägenhet för fiskevården. Bestämmelsen knyter an till de grundläggande reglerna rörande fiske i 1 kap. 4 § och 2 kap. 3 § FBL.

Huvudregeln är att fisket ska skyddas. För att undantaget ska gälla bör en ändring i fastighetsindelningen vara påkallad för att tillgodose ett allmänt intresse eller vara av påtaglig betydelse för enskild sakägare och inte ägnad att motverka vad som från allmän synpunkt är eftersträvansvärt (se kommentaren till 3 kap. 8 § FBL, Zeteo). Av praxis framgår att prövningen av om olägenheter för fisket kan uppstå måste omfatta förändringen inte bara i skifteslagets vattenområde utan i hela sjön (jfr Göta hovrätts utslag den 25 augusti 2006 i mål nr Ö 2702-04).

Mark- och miljödomstolens bedömning

I en lantmäteriförrättning är det LM som ansvarar för att besluten grundas på tillräcklig utredning. Det ankommer alltså inte på länsstyrelsen att visa att det uppstår olägenheter av någon betydelse, för att en överföring av en andel i fiskesamfällighet ska nekas. Det är, i enlighet med 4 kap. 25 § FBL, tvärtom LM som med utredning ska visa att det *inte* uppstår olägenheter av någon betydelse.

LM har i sina skäl för det överklagade beslutet anfört att fastighetsbildningen inte medför olägenhet av betydelse, medan länsstyrelsen i sitt överklagande redovisar motsatt ståndpunkt.

LM har grundat sin bedömning – att fastighetsbildningen inte medför olägenhet av någon betydelse – på följande.

- den överförda andelens storlek är inte mindre än dess bedömda husbehovsfiske (i kg/ha·år) som andel av yrkesfiskets totala fångster i hela sjön Åmanningen år 2013 (i kg/ha·år).
- Livsmedelsverket avråder från att äta för mycket abborre, gädda, gös och lake pga. kvicksilverinnehållet.
- Tidigare har antalet delägare i Z varit sex (år 1931), men det har minskat till nuvarande fyra.
- Fiskevårdsområdesföreningen har inte haft någon erinran mot fastighetsbildningen.

Länsstyrelsen, vars uppgift är att bevaka allmänna intressen såsom fiskevård, har bedömt att uppdelningen av delägandet i Z på flera delägare innebär en uppsplittring som är skadlig för fiskevården på det sättet att en ändamålsenlig förvaltning av fisket försvåras. Länsstyrelsen poängterar att storleken på den överförda andelen har underordnad betydelse för denna bedömning, särskilt som den delar P Ws uppfattning att redan en liten andel ger rätt till husbehovsfiske. Länsstyrelsen ser överhängande risk för överutnyttjning och åsidosatt fiskevård samt en risk i försvårad beslutsprocess i både skifteslaget och fiskevårdsområdet när allt fler ska delta och enas i beslut om fiskeförvaltningen.

Mark- och miljödomstolen konstaterar att LM måste visa att kriteriet enligt 3 kap. 8 § första stycket första meningen FBL att fisket *inte medför olägenhet av någon betydelse* är uppfyllt. Domstolens uppfattning är att LM inte kunnat visa detta och att den tidigare uppdelningen av andelarna i fiskesamfälligheten, Livsmedelsverkets kostråd, den överförda andelens storleks proportionella förhållande till fiskreproduktionen i sjön eller fiskevårdsområdesföreningens yttrande inte kan läggas till grund för den bedömningen. Kriteriet i huvudregeln är alltså inte uppfyllt.

Frågan blir därmed om undantagsregeln i 3 kap. 8 § första stycket andra meningen FBL är tillämplig. Domstolen finner att så inte är fallet, eftersom överföringen av

andelen inte är nödvändig för att möjliggöra en eljest angelägen ändring i fastighetsindelningen.

Sammantaget finner mark- och miljödomstolen att LM:s samtliga beslut utom beslutet om fördelning av förrättningskostnad ska upphävas och förrättningen ställas in.

Rättegångskostnader

Med hänsyn till utgången i målet ska P W stå för sina egna rättegångskostnader.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 427)

Överklagande senast den 22 juni 2015. Prövningstillstånd krävs.

Monica Daoson

Björn Rossipal

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Monica Daoson och tekniska rådet Björn Rossipal.